AI Mã nguồn Mở là gì và Tại sao nó Quan trọng với Bạn

Bởi Frank , 26 Tháng 4 2026

AI Mã nguồn Mở là gì và Tại sao nó Quan trọng với Bạn

Bạn có thể đã nghe về ChatGPT hoặc Gemini của Google. Chúng rất ấn tượng – nhưng chúng **đóng**. Không ai bên ngoài công ty biết chính xác chúng hoạt động như thế nào, được huấn luyện trên dữ liệu nào, hoặc cuộc trò chuyện của bạn đi đâu. Nhưng có một thế giới AI khác. Một thế giới nơi **công thức được chia sẻ**, mọi người có thể cải thiện nó và bạn có thể chạy nó trên máy tính của mình mà không cần gửi dữ liệu cá nhân đi đâu. Thế giới đó là AI Mã nguồn Mở.

□□ Phép loại suy về công thức nấu ăn

Hãy tưởng tượng hai tiệm bánh:

Tiệm bánh mã nguồn đóng – làm bánh mì ngon, nhưng công thức được giữ bí mật. Bạn không bao giờ có thể thay đổi nó, không biết trong đó có gì và bạn phải mua mọi ổ bánh từ họ. Đó là ChatGPT.

Tiệm bánh mã nguồn mở – chia sẻ toàn bộ công thức: bột mì, nước, muối, thậm chí cả nhiệt độ lò. Bạn có thể tự làm bánh tại nhà, thay đổi nguyên liệu, tặng cho bạn bè hoặc bán bánh của riêng mình. Đó là AI mã nguồn mở như DeepSeek hay Qwen. Bạn có tin tưởng tiệm bánh mở hơn một chút không? Và sẽ thật tuyệt nếu bạn có thể tự làm bánh, miễn phí, mà không cần xuất trình căn cước mỗi lần?

□ Tại sao bạn nên quan tâm?

Học sinh: Sử dụng AI để học mà không phải trả phí hàng tháng. Tóm tắt bài giảng, tạo thẻ ghi nhớ hoặc nhận trợ giúp về lập trình – tất cả đều chạy cục bộ, không gửi ghi chú của bạn đến một công ty Mỹ.

Người đi làm: Tự động hóa các công việc nhàm chán (email, biên bản cuộc họp, chỉnh sửa hình ảnh) với các công cụ miễn phí. Không đăng ký, không có "dữ liệu của bạn có thể được sử dụng để cải thiện mô hình của chúng tôi".

Người về hưu: Giữ quyền riêng tư của bạn. Hỏi các câu hỏi y tế, sắp xếp ảnh gia đình hoặc đọc to bài viết, AI chạy trên máy tính xách tay của bạn, ngay cả khi không có Internet.

Mọi người: Hiểu cách AI thực sự hoạt động. Vì mã nguồn mở, giáo viên, nhà báo và các nhà kiểm toán công dân có thể kiểm tra nó. Không có hộp đen nào cả. Quyền riêng tư không phải là một điều xa xỉ – nó là một tiêu chuẩn.

Khi bạn sử dụng ChatGPT, cuộc trò chuyện của bạn có thể được lưu trữ, được con người đánh giá hoặc được sử dụng để huấn luyện các mô hình trong tương lai. Với AI mã nguồn mở trên máy tính của bạn: không có gì rời khỏi máy tính của bạn. Đó là lý do tại sao các bệnh viện, ngân hàng và các công ty châu Âu đang quan tâm đến mã nguồn mở, đặc biệt là vì GDPR. Dữ liệu của bạn vẫn là của bạn. Và vì chúng ta đang ở Bỉ, chúng ta biết quyền kỹ thuật số quan trọng như thế nào. AI mã nguồn mở là một trong số ít cách để sử dụng AI mạnh mẽ mà không trao toàn bộ dữ liệu cho các gã khổng lồ công nghệ bên ngoài EU.

□□ Nhưng AI mã nguồn mở có tệ hơn hoặc khó sử dụng hơn không?

Không còn nữa. Năm năm trước, bạn cần một siêu máy tính. Ngày nay, bạn có thể chạy một AI thông minh đáng ngạc nhiên trên một máy tính xách tay thông thường. Các công cụ như Ollama, GPT4All hoặc LM Studio cung cấp cho bạn một cửa sổ trò chuyện giống ChatGPT, nhưng nó hoạt động ngoại tuyến, mãi mãi miễn phí và hoàn toàn riêng tư. Bạn tải xuống, nhấp vào 'cài đặt' và bạn đã sẵn sàng. Vâng, những mô hình lớn nhất (như mô hình đằng sau ChatGPT-4) vẫn cần máy chủ lớn. Nhưng đối với 95% các tác vụ hàng ngày – viết lách, tóm tắt, động não, giải thích – các mô hình nguồn mở đã rất xuất sắc.

□□ Cảnh báo công bằng

AI mã nguồn mở không phải là phép thuật. Vì bất kỳ ai cũng có thể tải xuống, những kẻ xấu có thể sử dụng nó để tạo deepfake, thư rác hoặc thông tin sai lệch. Đó là mặt tối của sự cởi mở. Nhưng giải pháp không phải là khóa mọi thứ lại. Giải pháp là sự minh bạch, giáo dục và quy định thông minh. Cũng giống như chúng ta không cấm dao làm bếp vì một vài người lạm dụng chúng, chúng ta không nên cấm AI mã nguồn mở. Chúng ta học cách sử dụng nó một cách có trách nhiệm.

□□ Vậy, bạn nên làm gì bây giờ?

Hãy luôn tò mò – theo dõi trang web này. Chúng tôi giải thích AI mã nguồn mở mà không dùng từ ngữ thời thượng.

Hãy thử một AI cục bộ – nếu bạn quen với việc cài đặt phần mềm, hãy tìm kiếm "GPT4All download" và trò chuyện với một AI không bao giờ "gọi về nhà".

Đặt câu hỏi – bình luận về bài đăng này (hoặc gửi email cho chúng tôi) về điều gì khiến bạn bối rối. Không có câu hỏi nào là quá đơn giản.

Chúng tôi tin rằng AI nên dễ hiểu, riêng tư và miễn phí. Đó là AI mã nguồn mở. Và nó là của tất cả chúng ta.

https://youtu.be/Gmz24X86-5E